

17. јуна

36

Гл. А. 368.

Господине Претседниче,

У вези решена Гл.А.Бр. 368 од 17 овог месеца и према усменој наредби част ми је саопштити Вам да сам 4 овог месеца по саопштењу г. Др. Ника Миршевића, саветника, отишао са ним у антикварницу "Универзул" где смо нашли један нерасечени примерак дела г. Др. Владимира Ђоровића "Односи Србије и Аустрије", дела које сада комисија образована Вашим решењем Гл.А.Бр. 104 од 21. фебруара ове године прегледа.

Дело је одузето, а истрага се води са потребном дискрецијом.

Пошто је могуће да се још који примерак налази у продаји, природно је да рад комисије - односно евентуалне измене у тексту поменутог дела - постаје илузоран.

Сам факт да комисија прегледа поменуто дело већ штампано и спремно за јавност технички отежава дејство комисије односно измена.

Биће потребно изложити Вам, Господине Претседниче, историјат овог рада на одговорности за рат уколико сам о томе добио усмена обавештења и уверио се из зката Главне архиве овог Министарства.

Предлог потиче од г. Др. Војислава Јовановића, бив. Главног Архивара, који је одржао неколико седница у току 1928 год. са г.г. Јов. М. Јовановићем и професором г. Слободаном Јовановићем а под претседништвом г. Стеве К.

Господину

Господину Др. Милану Стојадиновићу

Претседнику Министарског савета и Министру иностраних послова

Павловића, тада Помоћника Министра иностраних послова.

Г.г. Јов. М. Јовановић и Слободан Јовановић писмено су предложили проширене комисије и предложили почетак рада с тим да се ангажује стручно особље.

О горњем није решавано. Цела ствар је застала изгледа због недостатка потребног особља за тај посао.

5 јула 1930 године поднео је професор г. Др. Владимир Ђоровић претставку пок. г. В. Маринковићу - изгледа у вези ранијег разговора - у којој је изложио начин рада.

Цео посао г. Ђоровић је радио сам.

Кад сам постављен за в.д. Начелника Главне архиве, решењем Упр.Нов.Бр. 3925 од 30 августа 1932 године, могао сам и лично констатовати да никаква комисија нити надзор над радом г. Др. Ђоровића не постоје. Г. Др. Ђоровић ми је додуше говорио да му г. Др. К. Кумануди врши преглед табака пре но што се да у штампу.

Изложио сам ствар бившем Министру г. Јевтићу који ми је усмено одобрио да књигу прегледам а поред мене и остали начелници Министарства. Кад сам вршио тај преглед било је већ око 500 штампаних страна књиге "Односи између Србије и Аустро-Угарске у XX веку" и "Дипломатска преписка Краљевине Србије".

Неке моје напомене г. Др. Ђоровић је изволео усвојити а неке не. Господин Министар Јевтић који је требао дати дефинитивно одобрење за публиковање књиге није стигао књигу да прочита. Г. Др. Ђоровић је радио и даље очигледно избегавајући надзор над радом, можда сматрајући да је то за њега понижене.

Тако је испало да издање књиге о одговорности за рат, један државни посао од првокласне важности који Министарство иностраних послова финансира почев од 1930 године /партијама предвиђеним у буџетима почев од те године/ врши један једини човек без икаквог надзора, надзора који никад сигурно не би ишао да умани научни утлед г. Др. Ђоровића него да учини да се један државни посао што корисније по државу сврши. Обратно оном што се ради у другим земљама приликом публикације сличних дела, код нас је то вршио г. Др. Ђоровић сам јер надзор пок. г. Др. Маринковића и г. Др. Куманудија не може се сматрати као надзор једне комисије, већ само као надзор ресорног Министра који се обично врши преко

референата, само што је у овом случају писац дела био је и референт.

Тако је и најзад дошло до тога да комисија прегледа већ штампану књигу чији се примерци могу наћи по антикварницама.

Пошто је г. професор Др. Ђоровић имао и даље да настави рад под истим условима и без икаквог надзора био сам слободан подносећи Вам овај реферат поднети Вам на потпис и решење Гл. А. Бр. 368 којим је г. професор умољен да даљи рад и истраживања у архивама подручног Вам Министарства обустави, које је решење г. Др. Ђоровићу и саопштено.

Изволите, Господине Претседниче, примити уверење мог најдубљег поштовања.

И. Теу.

Др. Јован Јовановић
25-11-1936
И. Теушић

ε/А